

17.4.2024

A9-0285/ 001-001

PREDLOGI SPREMEMB 001-001

vlagatelj: Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročilo

Malin Björk, Eugenia Rodríguez Palop

A9-0285/2023

Sprememba Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev

Predlog direktive (COM(2022)0732 – C9-0431/2022 – 2022/0426(COD))

Predlog spremembe 1

PREDLOGI SPREMEMB EVROPSKEGA PARLAMENTA *

k predlogu Komisije

2022/0426(COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej
ter zaščiti njenih žrtev**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 82(2) in člena 83(1)
Pogodbe,

---

* Spremembe: krepki ležeči tisk označuje novo ali spremenjeno besedilo, simbol **■** pa tiste dele besedila, ki so bili črtani.

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,
po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
[*ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora*¹,
*ob upoštevanju mnenja Odbora regij*²⁷,]
v skladu z rednim zakonodajnim postopkom, ob upoštevanju
naslednjega:

- (1) Trgovina z ljudmi je hudo kaznivo dejanje, ki je pogosto storjeno v okviru organiziranega kriminala, pomeni hudo kršitev temeljnih pravic in je izrecno prepovedano v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej, ***spoštovanje, varstvo in spodbujanje pravic vseh žrtev trgovine z ljudmi ter podpora tem žrtvam ne glede na državo izvora ostajajo*** prednostna naloga Unije in ***pravna obveznost*** držav članic.
- (1a) ***Trgovina z ljudmi ima različne temeljne vzroke. Revščina, konflikti, neenakost, nasilje na podlagi spola, pomanjkanje realnih zaposlitvenih možnosti ali socialne podpore, humanitarne krize in diskriminacija so med glavnimi dejavniki, da so osebe, zlasti ženske, otroci in pripadniki marginaliziranih skupin, izpostavljeni trgovini z ljudmi.***
- (2) Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta² je glavni pravni instrument Unije za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej ter zaščito žrtev tega kaznivega dejanja. Navedena direktiva določa celovit okvir za obravnavo trgovine z ljudmi, saj določa minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij. Vključuje tudi skupne določbe za izboljšanje ***pomoči***, preprečevanja in zaščite ***vseh*** žrtev ob upoštevanju vidika spola, ***invalidnosti ter največje koristi otroka, zlasti pa se upoštevajo potrebe otrok brez spremstva ter otrok brez starševske oskrbe.***
- (2a) ***Treba je sprejeti presečni pristop k vsem ukrepom, namenjenim preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter pomoči in podpori žrtev ter zaščiti zanje ob upoštevanju njihovih posebnih potreb.***
- (3) Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi 2021–2025³ določa odziv politike s sprejetjem večdisciplinarnega in celovitega pristopa od preprečevanja prek zaščite žrtev do pregona in obsodbe trgovcev z ljudmi. Vključuje vrsto ukrepov, ki jih je treba izvajati v tesnem sodelovanju z organizacijami civilne družbe. Direktivo 2011/36/EU je kljub temu treba spremeniti, da bi obravnavali spreminjajoče se trende na področju trgovine z ljudmi in pomanjkljivosti, ki ***so jih ugotovili*** Komisija, ***strokovnjaki in organizacije civilne družbe, ki delujejo na tem področju***, ter ***da bi*** dodatno okrepili

---

¹ UL C ..., str.

²⁷ UL C

..., str.

² Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ ([UL L 101](#), 15.4.2011, str. 1-11).

³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Strategija EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025), [COM\(2021\) 171](#) z dne 14. aprila 2021.

prizadevanja za boj proti temu kaznivemu dejanju. Ugotovljene grožnje in trendi, ki zahtevajo sprejetje novih pravil, so povezani zlasti z načini delovanja trgovcev z ljudmi, vključno s storitvijo ali omogočanjem kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij. Ugotovljene pomanjkljivosti kazenskopravnega odziva, ki zahtevajo prilagoditev pravnega okvira, se nanašajo na kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, storjena v interesu pravnih oseb, na sistem zbiranja podatkov, **sodelovanje in usklajevanje med državami članicami ter tudi** na nacionalne sisteme, namenjene zgodnjemu odkrivanju **in identifikaciji** žrtev trgovine z ljudmi ter **posebni** pomoči in podpori zanje.

- (4) Da bi se spopadli s stalnim naraščanjem števila in pomena kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi, ki niso storjena za spolno izkoriščanje ali izkoriščanje delovne sile, je treba na seznam oblik izkoriščanja, ki so izrecno navedene v direktivi, vključiti pod prisilo sklenjene zakonske zveze, nezakonite posvojitve, **nadomestno materinstvo za namene reproduktivnega izkoriščanja in izkoriščanje otrok v stanovanjskih ustanovah in ustanovah zaprtega tipa** ter zagotoviti, da države članice v svojih nacionalnih pravnih sistemih obravnavajo najširši razpon oblik izkoriščanja, če te izpolnjujejo sestavne elemente trgovine z ljudmi. **Poleg tega veljajo otroci za eno najranljivejših skupin, ki so tarča organiziranih kriminalnih združb, vpletenih v trgovino z ljudmi. Kriminalne združbe te otroke pogosto izkoriščajo in jih novačijo v organizirane kriminalne združbe, da kasneje izvajajo kriminalne dejavnosti. Da bi obravnavali ta vse bolj razširjen pojav, morajo države članice poskrbeti, da je novačenje otrok za kaznive dejavnosti ali sodelovanje pri njih oblika izkoriščanja, kot je opredeljeno v tej direktivi.**
- (4a) **Skupina, ki je posebej izpostavljena trgovini z ljudmi, so otroci, nastanjeni v stanovanjskih ustanovah in ustanovah zaprtega tipa. V te ustanove se jih namesti ali se jih v njih zadržuje zaradi izkoriščanja in dobička ali da se z njimi trguje med namestitvijo ali po njej. Ta ranljivost ostaja tudi po tem, ko ob polnoletnosti zapustijo take ustanove.**
- (4b) **Da bi države članice izpolnile svojo primarno odgovornost glede spoštovanja, varstva in spodbujanja pravic vseh žrtev trgovine z ljudmi ne glede na njihovo državo izvora, bi morale poskrbeti, da se v nacionalno zakonodajo vključijo standard potrebne skrbnosti in načelo odgovornosti države, kar potrjuje osrednjo vlogo žrtev kot imetnikov pravic. Države članice bi morale tudi poskrbeti, da njihovi nacionalni okviri za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej prispevajo k odpravi vseh oblik diskriminacije na podlagi spola, družbenega spola, rase ali etnične pripadnosti, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izražanja in spolnih značilnosti ali kombinacije teh razlogov. Hkrati bi morale države članice poskrbeti, da se nacionalni okviri izvajajo na način, ki na žrtve ne vpliva negativno.**
- (5) Vse več kaznivih dejanj v zvezi s trgovino z ljudmi je storjenih ali omogočenih s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij, **zaradi česar se je močno povečalo število žrtev, izkoriščanih na spletu. Spletna razsežnost je postala pomemben del trgovine z ljudmi, saj** trgovci z ljudmi uporabljajo internet in družbene medije, med drugim **kot način za vzpostavitev obsežnih mrež trgovine z ljudmi, komunikacijo z drugimi trgovci**, novačenje, oglaševanje ali izkoriščanje žrtev, izvajanje nadzora ter organizacijo prevoza **in nastanitve**. Internet in družbeni mediji se

uporabljajo tudi za distribucijo izkoriščevalskega gradiva. Zato je pomembno, da se v *pravnem okviru* izrecno *obravnavata* spletna razsežnost *trgovine z ljudmi ter povezava med spletno in nespletno razsežnostjo* kaznivega dejanja v *vseh fazah od preprečevanja do pregona*. V boju proti trgovini z ljudmi na spletu je treba v celoti izkoristiti obstoječe instrumente, kot je Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta¹.

- (6) Da bi okrepili odziv kazenskega pravosodja na kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi, storjena v korist pravnih oseb, in odvracali od teh kaznivih dejanj, je treba sistem sankcij proti pravnim osebam okrepiti s sorazmernim obveznim pristopom. Zato se sistem neobveznih sankcij iz Direktive 2011/36/EU nadomesti s sistemom obveznih sankcij, ki se uporablja, kadar je pravna oseba odgovorna v skladu s členom 5(1) in (2).
- (7) V boju proti trgovini z ljudmi je treba v celoti uporabiti obstoječe instrumente o zamrznitvi in odvzemu premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, in sredstev za kazniva dejanja, kot je Direktiva EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlagana direktiva o povrnitvi in odvzemu sredstev*].² ■ Zamrznjena in odvzeta sredstva in premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji iz Direktive 2011/36/EU, bi bilo treba *prednostno* uporabiti za podporo pri pomoči žrtvam in njihovi zaščiti, tudi za *neposredne* odškodnine žrtvam. ■ *Kadar zamrznjenih in odvzetih sredstev in premoženjskih koristi ni mogoče uporabiti za pomoč in podporo žrtvam ter njihovo zaščito prek neposredne odškodnine, bi bilo treba ta zamrznjena in odvzeta sredstva ter premoženjske koristi uporabiti za socialne namene, zlasti tako, da se dodelijo organizacijam, ki nudijo pomoč in podporo žrtvam trgovine z ljudmi. Zamrznjena in odvzeta sredstva ne bi smela biti edini vir sredstev za zagotavljanje odškodnine, podpore ali pomoči za žrtve. Zato bi morale države članice ustanoviti nacionalni sklad ali podoben instrument za žrtve trgovine z ljudmi ter več nameniti za preiskave in kazenski pregon primerov trgovine z ljudmi.*
- (7a) *Da bi izboljšali usklajevanje vseh organov, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, in okrepili odzive nacionalnih politik, je treba uvesti nacionalne koordinatorje za boj proti trgovini z ljudmi (NAC). Države članice bi morale tem koordinatorjem dodeliti zadostna sredstva za učinkovito in ustrezno opravljanje njihovih nalog.*
- (7b) *Ob upoštevanju stockholmskega programa in za oblikovanje povezane strategije Unije zoper trgovino z ljudmi, ki bi imela za cilj še večjo zavezanost in prizadevanja Unije in držav članic preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej, bi morale države članice olajšati naloge koordinatorja EU za boj proti trgovini z ljudmi pri usklajevanju odziva EU na trgovino z ljudmi ter razvoju znanja in ugotovitev o različnih vidikih trgovine z ljudmi, vključno z raziskavami o razsežnosti spola in posebni ranljivosti otrok, pri boljšem usklajevanju in skladnosti, preprečevanju podvajanja dela med institucijami Unije in sorodnimi agencijami ter med državami članicami in mednarodnimi akterji, pri prispevku k pripravi obstoječih ali novih politik in strategij Unije v zvezi z bojem proti trgovini z ljudmi ali pripravi poročil za institucije Unije.*

---

¹ Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah), UL L 277, 27.10.2022, str. 1.

² COM (2022)0245.

- (8) Da bi okrepili nacionalne zmogljivosti za **preprečevanje ter nacionalne zmogljivosti za** zgodnje odkrivanje **in identifikacijo** žrtev in njihovo napotitev na ustrezne službe za zaščito, pomoč in podporo, je treba z zakoni in drugimi predpisi vzpostaviti nacionalne mehanizme za napotitev v državah članicah. Vzpostavitev formalnih nacionalnih mehanizmov za napotitev in imenovanje nacionalnih kontaktnih točk **za različne oblike trgovine z ljudmi** sta bistvena ukrepa za okrepitev čezmejnega sodelovanja **in zagotavljanje zgodnjega odkrivanja in identifikacije žrtev ter pomoči in podpore zanje v usklajevanju s pristojnimi organi in ustreznimi podpornimi organizacijami. Mehanizmi bi morali pri obravnavanju otrok žrtev, zlasti deklic, zagotavljati podporo na način, ki je posebej prilagojen njihovim posebnim potrebam, kot je določeno v tej direktivi.**
- (8a) **Da bi okrepile nacionalne zmogljivosti za odkrivanje, identifikacijo in napotitev žrtev, bi morale države članice pripraviti tudi nacionalne akcijske načrte za boj proti trgovini z ljudmi. Te načrte bi morale redno pregledovati in posodabljati. Nacionalni akcijski načrti bi morali vsebovati celovite ukrepe, vključno s preprečevanjem, spremljanjem, zbiranjem podatkov, usklajevanjem in ukrepi potrebne skrbnosti za preprečevanje ponovne trgovine z ljudmi. Države članice bi morale te načrte pripraviti in posodabljati v posvetovanju z organizacijami civilne družbe.**
- (8b) **Pomoč, podpora in zaščita za žrtve trgovine z ljudmi ne bi smele biti pogojene s sodelovanjem žrtve pri kazenski preiskavi, pregonu ali sojenju za kazniva dejanja, povezana z njihovim položajem žrtve trgovine z ljudmi, ali z uspehom takih postopkov. Žrtev trgovine z ljudmi ne bi smeli pridržati, obdolžiti ali kazensko preganjati zaradi njihovega nezakonitega vstopa v državo članico ali bivanja v njej ali zaradi sodelovanja pri nezakonitih dejavnostih in jih ne bi smeli izključiti iz ukrepov pomoči, podpore in zaščite na podlagi njihove odločitve, da ne sodelujejo s preiskovalnimi organi ali organi pregona.**
- (9) **Da bi oblikovali usklajen politični odziv za obravnavanje povpraševanja in** dodatno okrepili in uskladili prizadevanja kazenskega pravosodja za zmanjšanje povpraševanja **in ponudbe** v državah članicah, je pomembno inkriminirati uporabo storitev **in dejanja**, ki so predmet izkoriščanja in jih **zagotavlja** žrtev kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi. Opredelitev tega dejanja kot kaznivega dejanja je del celovitega pristopa **za zmanjšanje** povpraševanja, katerega cilj je odpraviti visoke ravni **ponudbe in** povpraševanja, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja, **ter odpraviti sedanjo kulturo nekaznovanja. Za potrošnike, ki kupujejo izdelke, proizvedene v izkoriščevalskih delovnih razmerah, se ne bi smelo šteti, da so storili kaznivo dejanje, saj niso uporabniki storitev. Ta direktiva določa minimalni pravni okvir na tem področju, države članice pa lahko sprejmejo ali obdržijo strožje kazenske predpise.**
- (9a) **S prizadevanji za inkriminacijo zavestne uporabe storitev, ki jih opravljajo žrtve trgovine z ljudmi, se povpraševanje ni zmanjšalo, uspešne pa so bile države, ki so tako povpraševanje zakonsko uredile. Da ne bi določili visokega praga za kazenski pregon in zgrešili cilja direktive za zmanjšanje povpraševanja, kazenska odgovornost ne bi smela biti omejena na uporabo spolnih storitev ob zavedanju, da je oseba žrtve trgovine z ljudmi.**

- (9b) *Da bi dosegli cilj za zmanjšanje povpraševanja, ki spodbuja trgovino z ljudmi, je treba prizadevanja kazenskega pravosodja povezati z drugimi ukrepi. Taki ukrepi bi morali vključevati kampanje za obveščanje in ozaveščanje s poudarkom na žrtvah, usposabljanje, vključno s posebej zasnovanim usposabljanjem za moške, izobraževalne dejavnosti za spodbujanje enakosti, boj proti seksističnim stereotipom, rasizmu in nasilju na podlagi spola, ter raziskave za analizo razmerja med ranljivostjo in izpostavljenostjo tveganju trgovine z ljudmi.*
- (9c) *Invalidi, zlasti invalidna dekleta, so izpostavljeni večjemu tveganju, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi. Storilci jih lahko zlasti izberejo zaradi njihove večje ranljivosti in ovir, s katerimi se srečujejo pri dostopu do pravnega varstva. Glede na to, da so države članice pogodbenice Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, bi morale pri podpornih ukrepih za žrtve trgovine z ljudmi upoštevati posebne potrebe invalidnih žrtev in poskrbeti, da so javni uslužbenci deležni ustreznega usposabljanja, da lahko žrtvam pomagajo na invalidom prijazen način. Države članice bi morale sprejeti tudi potrebne ukrepe, da lahko invalidne žrtve trgovine z ljudmi učinkovito sodelujejo v pravnih postopkih.*
- (9d) *Ob upoštevanju Konvencije Združenih narodov o statusu oseb brez državljanstva z dne 28. septembra 1954 ter Konvencije Združenih narodov o zmanjšanju števila oseb brez državljanstva z dne 30. avgusta 1961 (Konvenciji ZN o apatridnosti) bi morale države članice upoštevati posebne potrebe oseb brez državljanstva, ki so žrtve trgovine z ljudmi, ter sprejeti potrebne ukrepe, da žrtve trgovine z ljudmi ne bi izgubile državljanstva. Države članice bi morale sprejeti tudi potrebne ukrepe za ugotavljanje identitete žrtev trgovine z ljudmi ter ugotavljanje in potrditev njihovega državljanstva in državljanskega statusa.*
- (10) *Zbiranje točnih, zanesljivih, skladnih in anonimiziranih podatkov, razčlenjenih vsaj po spolu, družbenem spolu, rasi in narodnosti, starosti, socialno-ekonomskem statusu, državljanstvu in apatridnosti, ter primerljivih po državah članicah, kadar to omogoča nacionalna zakonodaja, ter pravočasna objava zbranih podatkov in statističnih podatkov sta bistvena za celovito poznavanje obsega trgovine z ljudmi v Uniji. Uvedba zahteve, da morajo države članice v sodelovanju z ustreznimi agencijami Unije usklajeno zbirati statistične podatke o trgovini z ljudmi in o njih vsako leto poročati Komisiji, bi bila pomemben korak za izboljšanje splošnega razumevanja tega pojava ter sprejetje politik in strategij, ki temeljijo na podatkih. Ker je pomembno čim prej imeti posodobljene statistične podatke, je primerno datum začetka uporabe člena o zbiranju podatkov, ki je začetek veljavnosti te direktive, določiti čim prej.*
- (10a) *Vse države članice bi morale spoštovati načelo nevračanja, ki državam prepoveduje premestitev ali odstranitev posameznikov iz njihove jurisdikcije ali učinkovitega nadzora, kadar obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da bi osebi ob vrnitvi grozila nepopravljiva škoda, vključno s preganjanjem, mučenjem, slabim ravnanjem ali drugimi hudimi kršitvami človekovih pravic. V skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah načelo nevračanja zavezuje vse države članice.*

- (10b) *Države članice bi morale v azilnih postopkih upoštevati poseben položaj ranljivosti žrtev trgovine z ljudmi, ki potrebujejo mednarodno zaščito, tudi s posebnimi procesnimi jamstvi [in njihovo morebitno izključitvijo iz postopka na meji po individualni oceni, ki jo opravijo nacionalni organi v skladu z Uredbo (EU) XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta, predlagana uredba o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU], ter posebne potrebe glede sprejema v skladu z Direktivo (EU) XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [predlagana direktiva o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito].*
- (10c) *Države članice bi morale pri izvajanju premestitev na podlagi Uredbe EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [predlagana uredba o upravljanju azila in migracij ter spremembi Direktive Sveta (ES) 2003/109] biti posebej pozorne in preprečiti, da bi žrtve ponovno postale žrtve trgovine z ljudmi v Uniji, in sicer tako, da jih brez poseganja v pravico do družinskega življenja ne premestijo v državo, v kateri so bile izkoriščene ob prvem prihodu ali v kateri so storilci kaznivih dejanj, s čimer so bolj izpostavljene tveganju ponovne trgovine z ljudmi in ponovne travmatizacije.*
- (10d) *Pomembno je preprečiti, da bi morale žrtve izbirati med azilnim postopkom in prošnjo za dovoljenje za prebivanje na podlagi Direktive Sveta 2004/81/ES¹. Države članice bi morale poskrbeti, da se postopka dopolnjujeta.*
- (10e) *S trgovino z ljudmi so med drugim neločljivo povezani ugrabitev, zapor, posilstvo, spolno zaslužnjevanje, prisilna prostitucija, odstranitev organov, fizično nasilje, stradanje in odrekanje zdravljenja. Ta dejanja pomenijo hude kršitve človekovih pravic, ki lahko pomenijo preganjanje. Poleg tega lahko žrtvam trgovine z ljudmi ob vrnitvi v domačo državo grozi preganjanje ali druge hude kršitve človekovih pravic. Te osebe potrebujejo mednarodno zaščito, kot je določena v Konvenciji o statusu beguncev in Direktivi (EU)XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [predlagana direktiva o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite], v mednarodnem pravu o človekovih pravicah ali drugih oblikah zaščite v skladu z nacionalnim pravom.*
- (10f) *Ker ni varnih in zakonitih možnosti za migracije ter zaradi humanitarnih kriz in splošnega povpraševanja po poceni delovni sili, storitvah in dejavnostih, ki jih je mogoče izkoriščati, in ker ni pravne zaščite, so ljudje izpostavljeni precejšnjemu tveganju za izkoriščanje in zlorabo, trgovcem z ljudmi pa so še bolj izpostavljeni migranti, begunci in prosilci za azil.*
- (10g) *Države članice bi morale pri izvajanju nacionalnih ukrepov v boju proti trgovini z ljudmi, zlasti v postopku identifikacije, vedno dati prednost pristopu, ki temelji na zaščiti temeljnih pravic žrtev, in ne kazenskemu pregonu.*

---

¹ *Direktiva Sveta 2004/81/ES z dne 29. aprila 2004 o dovoljenju za prebivanje, izdanem prebivalcem tretjih držav, ki so žrtve nedovoljene trgovine z ljudmi ali so bili predmet dejanj omogočanja nezakonitega priseljivanja, ki sodelujejo s pristojnimi organi (UL L 261, 6.8.2004, str. 19).*

- (10h) *Za žrtve, ki so zaščitene in deležne pomoči, je manj verjetno, da bi ponovno postale žrtve in žrtve trgovine z ljudmi, in bodo verjetno bolj pripravljene prostovoljno sodelovati v kazenskem postopku s pričanjem proti trgovcem z ljudmi, ko se bo vzpostavilo zaupanje s podpornimi službami in organi.*
- (10i) *Države članice bi morale v primeru humanitarne krize ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi vključiti v vse načrte za odzivanje na izredne razmere. Te ukrepe bi bilo treba izvajati od začetka kakršne koli krize in bi morali vključevati ukrepe za zaščito otrok.*
- (10j) *Države članice bi morale zagotoviti, da se otrokom žrtvam zagotovi brezplačna psihološka, psihosocialna, čustvena in izobraževalna podpora v skladu z njihovo starostjo in zrelostjo. Podporo bi bilo treba zagotoviti tudi otrokom, ki so bili priča trgovini z ljudmi, ali otrokom, ki jim je bila zaradi trgovine z ljudmi odvzeta starševska oskrba.*
- (10k) *Države članice bi morale zagotovi, da se otrokom brez spremstva, ki so žrtve trgovine z ljudmi, imenuje skrbnik, ki jih zastopa, jim pomaga in deluje v njihovem imenu, da se zaščitijo njihovi interesi in splošna dobrobit. Če bi bilo treba v skladu s to direktivo imenovati skrbnika in/ali zastopnika otroka, lahko to nalogo opravlja ista oseba ali pravna oseba, institucija ali organ.*
- (11) Ker ciljev te direktive, in sicer preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej ter zaščite žrtev tega kaznivega dejanja, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ga zaradi obsega in učinkov ukrepanja lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenih ciljev.
- (12) Direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti spoštovanje in varstvo človekovega dostojanstva, prepoved suženjstva, prisilnega dela in trgovine z ljudmi, pravico do **telesne in duševne** osebne celovitosti, prepoved mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja, pravico do svobode in varnosti, varstvo osebnih podatkov, svobodo izražanja in obveščanja, svobodo izbire poklica in pravico do dela, enakost žensk in moških, pravice otrok, pravice invalidov in prepoved dela otrok, pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča ter načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni. Namen te direktive je zlasti v celoti zagotoviti spoštovanje navedenih pravic in načel, pri čemer jih je treba ustrezno izvajati.
- (13) V skladu s členoma 1 in 2 ter členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Irska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. [Ali] V skladu s členom 3 in členom 4a(1) Protokola št. 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, je Irska [s pismom z dne ...] podala uradno obvestilo, da želi sodelovati pri sprejetju in uporabi te direktive.

- (14) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.
- (15) V skladu s Skupno politično izjavo z dne 28. septembra 2011 držav članic in Komisije o obrazložitvenih dokumentih¹ se države članice zavezujejo, da bodo v upravičenih primerih obvestilu o ukrepih za prenos priložile enega ali več dokumentov, v katerih se pojasni razmerje med elementi direktive in ustreznimi deli nacionalnih instrumentov za prenos. Zakonodajalec meni, da je posredovanje takih dokumentov v primeru te direktive upravičeno.
- (15a) Pri zaščiti žrtev trgovine z ljudmi je treba v celoti izkoristiti obstoječe instrumente v zvezi s pravicami žrtev, kot je Direktiva (EU) 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta².**
- (16) Direktivo 2011/36/EU bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Spremembe Direktive 2011/36/EU

Direktiva 2011/36/EU se spremeni:

- (1) v členu 2 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:

„3. Izkoriščanje vključuje najmanj izkoriščanje prostitucije *drugih* ali *druge oblike spolnega izkoriščanja*, prisilno delo ali storitve, vključno s prosjačenjem, suženjstvom ali *suženjstvu* podobnimi praksami in služabništvom, *ali* izkoriščanje kriminalnih dejavnosti, odstranitve organov, *pod prisilo sklenjene zakonske zveze, nezakonite posvojitve, nadomestno materinstvo za namene reproduktivnega izkoriščanja, izkoriščanje otrok v stanovanjskih ustanovah in ustanovah zaprtega tipa, ali novačenje otrok za kaznive dejavnosti ali sodelovanje pri njih.*“;

- (2) vstavi se naslednji člen 2a:

„Člen 2a

Kazniva dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi so storjena ali omogočena s pomočjo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij.

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da naklepna dejanja in sredstva iz člena 2(1) ter izkoriščanje, kot je opredeljeno v členu 2(3), vključujejo dejanja,

---

¹ UL C 369, 17.12.2011, str. 14.

² Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL L 315, 14.11.2012, str. 57).

storjena s pomočjo informacijskih in komunikacijskih tehnologij.“

(2a) člen 4 se spremeni:

(a) člen 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se kaznivo dejanje iz člena 2 kaznuje z najvišjo zaporno kaznijo najmanj desetih let, kadar je kaznivo dejanje:

(a) storjeno zoper posebej ranljivo žrtev, kar v tej direktivi vključuje vsaj razloge za status rezidenta, nosečnost, stanje odvisnosti ali stanje telesne, duševne, intelektualne ali senzorične invalidnosti ali stiske, prebivanje v ustanovah, kot so domovi za ostarele, domovi za otroke, sprejemni centri, centri za pridržanje ali nastanitveni centri za prosilce za azil, pa tudi žrtve brez državljanstva in otroke žrtve;

(b) storjeno v okviru hudodelske združbe v smislu Okvirnega sklepa Sveta 2008/841/PNZ z dne 24. oktobra 2008 o boju proti organiziranemu kriminalu¹;

(c) naklepno ali iz hude malomarnosti ogrozilo življenje žrtve ali povzročilo smrt žrtve;

(d) storjeno z uporabo hudega nasilja ali je žrtvi povzročilo posebej veliko telesno ali psihološko škodo;

(da) storjeno z uporabo informacijskih ali komunikacijskih tehnologij z ustvarjanjem spolno eksplicitnih vsebin, ki predstavljajo žrtev trgovine z ljudmi, vključno z deljenjem ali grožnjo deljenja take vsebine, ali pridobitvijo gospodarskih koristi od nje, kar žrtev postavlja v položaj izkoriščanja ali ranljivosti ali jo ohranja v takem položaju ter ji povzroča znatno psihološko škodo;

(db) storjeno s povzročitvijo, da je žrtev zaužila ali uporabila droge, alkohol ali druge opojne substance oziroma da je bila pod vplivom katere od teh substanc; ali

(dc) storilec kaznivega dejanja je bil predhodno že obsojen za istovrstna kazniva dejanja.“;

(b) doda se naslednji odstavek:

„5. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se poleg kazni iz odstavkov 1 in 2 naklepna dejanja in sredstva iz člena 2(1) ter izkoriščanje, kot je opredeljeno v členu 2(3), kaznujejo z denarnimi kaznimi, sorazmernimi s težo in trajanjem škode, povzročene žrtvi trgovine z ljudmi, ter s finančnimi koristmi, pridobljenimi s storitvijo kaznivega dejanja.“;

(2b) člen 5 se spremeni:

(a) v členu 1 se uvodno besedilo nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da pravne osebe lahko odgovarjajo za kazniva dejanja iz členov 2 in 3 in člena 18a(1), ki ga je v njihovo korist storila oseba, bodisi samostojno ali kot del organa pravne osebe, ki ima vodilni položaj v pravni osebi, na

---

¹ UL L 300, 11.11.2008, str. 42.

podlagi“;

(b) člen 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Države članice prav tako zagotovijo, da pravna oseba lahko odgovarja, kadar je pomanjkanje nadzora ali kontrole fizične osebe iz odstavka 1 omogočilo storitev dejanja iz členov 2 in 3 in člena 18a(1) v korist te pravne osebe, tako da ga je storila oseba, ki je delovala v okviru svojih pristojnosti.“;

(3) člena 6 in 7 se nadomestita z naslednjim:

*„Člen 6
Sankcije za pravne osebe*

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, odgovorna v skladu s členom 5(1) ali (2), kaznuje s kazenskimi ali nekazenskimi denarnimi kaznimi in po potrebi naslednjimi sankcijami:

- (a) izključitvijo iz upravičenosti do javnih ugodnosti, pomoči ali subvencij;
- (b) začasnim ali trajnim zaprtjem prostorov, ki so bili uporabljeni za storitev kaznivega dejanja.

(ba) prepoved sodelovanja pri javnih naročilih;

(bb) vračilo nekaterih ali vseh javnih ugodnosti, pomoči ali subvencij, odobrenih za največ 12 mesecev pred sejo komisije za kazniva dejanja trgovine z ljudmi;

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se pravna oseba, ki je v skladu s členom 5(1) ali (2) odgovorna za kaznivo dejanje, storjeno v katerih od obteževalnih okoliščin iz člena 4(2), po potrebi kaznuje z naslednjimi sankcijami:

- (a) začasno ali stalno prepovedjo opravljanja poslovnih dejavnosti;
- (b) uvedbo sodnega nadzora;
- (c) prenehanjem pravne osebe na podlagi sodne odločbe.

3. Države članice zagotovijo, da so sankcije iz odstavkov 1 in 2 učinkovite, sorazmerne in odvračilne.“

*Člen 7
Zamrznitev in odvzem*

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da imajo njihovi pristojni organi v skladu z Direktivo EU/XX/YY Evropskega parlamenta in Sveta [*predlog direktive o povrnitvi in odvzemu sredstev*]¹ pravico do sledenja, zamrznitve, upravljanja in odvzema premoženjskih koristi, pridobljenih iz kaznivih dejanj, ter sredstev, ki so bila uporabljena ali

---

¹ COM (2022)0245.

so namenjena uporabi za storitev ali prispevanje k storitvi kaznivih dejanjih iz te direktive.

Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se zamrznjena in odvzeta premoženjska korist, pridobljena s storitvijo ali prispevanjem k storitvi kaznivih dejanj iz te direktive, ter sredstva, ki so bila uporabljena za storitev kaznivih dejanj iz te direktive, prednostno uporabijo za zagotavljanje podpore, pomoči in zaščite za žrtve, tudi z neposredno odškodnino žrtvam in nadaljnjim vlaganjem v preiskovanje in pregon primerov trgovine z ljudmi.“;

(3a) Člen 8 se nadomesti z naslednjim:

„Nepreganjanje ali neuporaba kazni za žrtve

1. Države članice z ustreznimi ukrepi, vključno z določbami kazenskega prava in postopkovnimi smernicami, zagotovijo, da žrtve trgovine z ljudmi niso odgovorne za nepravilnosti v zvezi z njihovim vstopom v državo članico ali prebivanjem v njej ali za vpletenost v nezakonite dejavnosti, ki so jih bile prisiljene izvesti kot neposredno posledico dejstva, da so bile žrtve katerega koli od dejanj iz člena 2. Države članice z ustreznimi ukrepi ustavijo vse postopke proti žrtvi, odpravijo vsakršno omejevanje pravic žrtev, vključno z odvzemom prostosti, prekličejo vse s tem povezane kazni ter izbrišejo njihove policijske in kazenske evidence, če pristojni organi niso uporabili načela nepreganjanja ali neuporabe kazni za žrtve.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da nepreganjanje ali neuporaba kazni za žrtve nista pogojena s sodelovanjem v kazenski preiskavi, pri pregonu ali sojenju, pri tem pa ne posegajo v Direktivo 2004/81/ES ali določbe nacionalnega prava za prenos navedene direktive.

3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da je kakršna koli odločitev glede nepreganjanja ali neuporabe kazni za žrtve sprejeta po individualni oceni primera, ki jo opravijo usposobljeni in kvalificirani uradniki.

4. Države članice izboljšajo seznanjenost strokovnjakov, ki bi pri svojem delu lahko prišli v stik z žrtvami, vključno s strokovnjaki na področjih kazenskega pregona, sodstva, pravnimi zastopniki ter mejnimi in delovnimi inšpektorji, in okrepijo njihove zmogljivosti za izvajanje nacionalnih določb, sprejetih v skladu s tem odstavkom.

5. Države članice prepovejo vsak odvzem prostosti, kazenski pregon in uporabo kakršnih koli kazni za vpletenost otrok v nezakonite dejavnosti, ki so jih bili prisiljeni izvesti kot neposredno posledico dejstva, da so bili žrtve katerega koli od dejanj iz člena 2.“;

(3b) v členu 9 se odstavka 3 in 4 nadomestita z naslednjim:

„3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo ustrezno usposabljanje oseb, enot ali služb, pristojnih za preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj iz členov 2 in 3, ter ustanovijo specializirane enote v okviru policije in organov kazenskega pregona držav članic.

4. Države članice zagotovijo, da se strokovnjaki, ki bi pri svojem delu lahko prišli v stik z žrtvami trgovine z ljudmi, kot so organi kazenskega pregona, zdravstvene in socialne službe, splošne in posebne podporne storitve in pravosodni organi, udeležijo z dokazi podprtega usposabljanja in prejmejo ciljno usmerjene informacije o ustreznih ravni njihovih

stikov z žrtvami, da bi se jim omogočilo odkrivanje, preprečevanje in obravnava trgovine z ljudmi ter da bi preprečili ponovno viktimizacijo. Tako usposabljanje je treba oblikovati v posvetovanju s posebnimi podpornimi storitvami za ženske in podpornimi storitvami, specializiranimi za žrtve trgovine z ljudmi, in mora temeljiti na človekovih pravicah, biti osredotočeno na žrtve, upoštevati vidik spola, biti prilagojeno invalidom in otrokom, upoštevati različnost jezikov ter mora temeljiti na razumevanju travme.

5. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da so osebam, enotam ali službam, pristojnim za preiskovanje ter pregon kaznivih dejanj iz člena 2, člena 2a in člena 3, na voljo učinkovita preiskovalna orodja, ki se uporabljajo proti organiziranemu kriminalu ali v drugih primerih resnih kaznivih dejanj. Države članice zagotovijo, da so ukrepi, sprejeti za preiskavo ali pregon kaznivih dejanj iz člena 2, člena 2a in člena 3, sorazmerni s storjenim kaznivim dejanjem.“;

(4) člen 11 ■ se nadomesti z naslednjim:

„Člen 11

Pomoč, podpora in zaščita za žrtve trgovine z ljudmi

1. Države članice z ustreznimi ukrepi poskrbijo, da se žrtvam zagotovijo pomoč, podpora in zaščita v skladu s pristopom, ki upošteva vidik spola, je prilagojen invalidom in otrokom ter da temeljijo na presečnem pristopu. Države članice poskrbijo, da se žrtvam zagotovijo pomoč, podpora in zaščita pred in med kazenskim postopkom ter za ustrezno obdobje po koncu kazenskega postopka. Države članice zagotovijo, da imajo žrtve dostop do brezplačne pomoči v jeziku, ki ga lahko razumejo. 1a. Države članice ugotovijo, ali so žrtve trgovine z ljudmi brez državljanstva ali jim grozi apatridnost, in z ustreznimi ukrepi poskrbijo, da se tem žrtvam zagotovita pomoč in podpora, pri čemer se upoštevajo njihove posebne potrebe po zaščiti.

2. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se oseba šteje za žrtev in se obravnava kot žrtev takoj, ko pristojni organi utemeljeno sumijo, da je bilo zoper njo storjeno katero koli izmed kaznivih dejanj iz členov 2 in 3. 3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da pomoč, podpora in zaščita za žrtve niso pogojeni s pripravljenostjo žrtve, da sodeluje v kazenski preiskavi, pri pregonu ali sojenju, pri tem pa ne posegajo v Direktivo 2004/81/ES ali določbe nacionalnega prava za prenos navedene direktive.

4. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi z zakoni in drugimi predpisi vzpostavijo nacionalne mehanizme za napotitev, namenjene odkrivanju in identifikaciji žrtev, pomoči žrtvam in podpori za odkrite in uradno identificirane žrtve, v sodelovanju z ustreznimi podpornimi organizacijami, ter imenujejo nacionalno kontaktno točko za napotitev žrtev. Države članice z ustreznimi ukrepi v postopku zgodnjega odkrivanja in identifikacije žrtev zagotovijo vključenosti ustreznih organizacij civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov.

Države članice vzpostavijo nacionalne mehanizme za napotitev, ki so pristojni vsaj na naslednjih področjih:

(a) v zvezi z odkrivanjem žrtev, določitev minimalnih standardov, prilagoditve postopkov različnim oblikam izkoriščanja, ki jih zajema ta direktiva, in oblikovanja načrtov izrednih

ukrepov za občutljiva okolja;

(b) v zvezi z identifikacijo žrtev, spodbujanja, usklajevanja in po potrebi financiranja programov za identifikacijo teh žrtev ter razvoja orodij za oceno tveganja, tudi v humanitarnih krizah;

(c) v zvezi z zaščito za žrtve, vzpostavitve zavezujočih mehanizmov za uskladitev pomoči žrtvam in minimalnih standardov v sprejemnih centrih in programih za napotitev žrtev v posebna zatočišča ali k virom za psihosocialno pomoč;

5. Ukrepi pomoči in podpore iz odstavkov 1, 1a in 2 se izvajajo na podlagi soglasja in seznanjenosti ter vključujejo dolgoročno pomoč in najmanj življenjske standarde, ki žrtvam lahko zagotovijo preživetje, in sicer z ukrepi, kot so zagotavljanje ustrezne in varne namestitve ter finančne pomoči, viri za njihovo ekonomsko in socialno okrevanje prek dostopa do izobraževanja, usposabljanja in trga dela, ter potrebno zdravljenje, med drugim psihološko pomoč, svetovanje in obveščanje, in po potrebi prevajalske storitve in tolmačenje.

5a. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo posebne zmogljivosti za odkrite in identificirane žrtve trgovine z ljudmi, med drugim ženske, mladoletnike brez spremstva in mladoletnike, ki so ločeni od družin, ter poskrbijo za dovolj prostora v zavetiščih; države članice poskrbijo, da bo osebe v sprejemnih centrih usposobljeno, da upošteva vidik spola, ter zagotovijo ustrezno podporo in financiranje za organizacije civilne družbe, ki z njimi sodelujejo.

6. V okviru seznanitve iz odstavka 5 se po potrebi zagotovijo informacije o roku za premislek in obdobju za okrevanje v skladu z Direktivo 2004/81/ES ter informacije o možnosti priznanja mednarodne zaščite v skladu z Direktivo Sveta 2004/83/ES¹ in Direktivo Sveta 2005/85/ES² ali na podlagi drugih mednarodnih instrumentov ali drugih podobnih nacionalnih predpisov.

7. Ukrepi pomoči, podpore in zaščite, ki so na voljo žrtvam, so prilagojeni vrsti trgovine z ljudmi ali njihovega izkoriščanja in posebnim potrebam žrtve. Države članice poskrbijo za žrtve s posebnimi potrebami, kadar so te potrebe zlasti posledica nosečnosti, njihovega zdravstvenega stanja, invalidnosti ali hujših oblik psihološkega, telesnega ali spolnega nasilja, ki so ga utrpeli.“;

(4a) vstavi se naslednji člen:

„Člen 11a

Žrtve trgovine z ljudmi, ki potrebujejo mednarodno zaščito

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES¹ z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL L 304, 30.9.2004, str. 12).

² Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL L 326, 13.12.2005, str. 13).

1. Države članice zagotovijo skladnost z načelom nevračanja in pravico žrtev, da zaprosijo za mednarodno zaščito ali enakovreden nacionalni status, tudi kadar žrtev prejema pomoč, podporo in zaščito iz člena 11 in ne glede na nepravilnost vstopa na ozemlje držav članic ali prebivanja v skladu z odstavkom 3. Zato naloge nacionalnih mehanizmov za napotitev iz člena 11, odstavek 4, vključujejo tesno sodelovanje z nacionalnimi azilnimi organi in vzpostavljanje protokolov z njimi, da se zagotovijo pomoč, podpora in zaščita za žrtve trgovine z ljudmi, ki prav tako potrebujejo mednarodno zaščito, ob upoštevanju individualnih okoliščin žrtve, vključno s tem, ali doživljajo diskriminacijo na podlagi spola, družbenega spola, rase ali etničnega izvora, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti, spolne identitete, spolnega izražanja in spolnih značilnosti ali kombinacije teh.

2. Države članice namenijo ustrezne vire in s potrebnimi ukrepi zagotovijo hitro in natančno odkrivanje in identifikacijo žrtev trgovine z ljudmi ter njihovo napotitev na organe, pristojne za postopke mednarodne zaščite, ustrezne organizacije civilne družbe in druge ustrezne deležnike, vključenih v identifikacijo, sprejem in obravnavo migrantov brez urejenega statusa. Žrtve se čim prej obvestijo o njihovi pravici, da zaprosijo za mednarodno zaščito, in sicer v jeziku, ki ga lahko razumejo.

3. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se načelo nepreganjanja ali neuporabe kazni za žrtve iz člena 8 uporabi za žrtve trgovine z ljudmi, ki potrebujejo mednarodno zaščito.

4. Države članice zagotovijo dopolnjevanje in usklajevanje med sistemi mednarodne zaščite in postopki za zaščito žrtev trgovine z ljudmi. Pri tem se vzpostavijo ustrezni in učinkoviti mehanizmi za napotitev med organi, vključenimi v dejavnosti boja proti trgovini z ljudmi, in organi, odgovornimi za priznanje mednarodne zaščite.

5. Države članice zagotovijo, da obravnava prošenj za mednarodno zaščito žrtev trgovine z ljudmi in ocena utemeljenosti prošnje nista povezani z upoštevanjem pripravljenosti ali zmožnosti žrtve, da sodeluje z organi v kazenski preiskavi in pregonu, pri tem pa ne posegajo v Direktivo 2004/81/ES ali določbe nacionalnega prava za prenos navedene direktive.

(4b) v členu 12 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Države članice zagotovijo, da imajo žrtve trgovine z ljudmi nemudoma dostop do pravnega svetovanja in, v skladu z vlogo žrtve v zadevnem pravosodnem sistemu, do pravnega zastopanja, vključno za namen uveljavljanja odškodnine. Pravno svetovanje in pravno zastopanje se zagotovita brezplačno v jeziku, ki ga razumejo.“;

(4c) v členu 13 se dodajo naslednji odstavki:

„2a. Države članice zagotovijo, da so postopki prijave varni, zaupni in dostopni otrokom v skladu z njihovo starostjo in zrelostjo.

2b. Države članice sprejmejo ukrepe, potrebne za hitro odkrivanje in identifikacijo otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi za katere se zdi, da jim grozi preganjanje in potrebujejo mednarodno zaščito, ter jih napotijo na pristojne nacionalne azilne organe v skladu s členom 11a.“;

(4d) člen 14 se spremeni:

(a) odstavek 1 in 2 se nadomestita z naslednjim:

„1. Države članice z ustreznimi ukrepi zagotovijo, da se posebni kratkoročni in dolgoročni ukrepi in podporne storitve za pomoč in podporo otrokom žrtvam trgovine z ljudmi pri njihovem fizičnem in psihosocialnem okrevanju sprejmejo na podlagi individualne ocene posebnih okoliščin vsakega posameznega otroka žrtve ob upoštevanju otrokovih pogledov, potreb in skrbi, da bi se za otroka našla trajna rešitev, vključno s programi za podporo njihovem prehodu v osamosvojitvev in odraslost, da bi preprečili ponovno trgovino z ljudmi. Države članice v skladu s svojim nacionalnim pravom v razumnem času otrokom žrtvam in otrokom žrtev, ki prejemajo pomoč in podporo v skladu s členom 11, zagotovijo dostop do izobraževanja. Prav tako otrokom žrtvam zagotovijo nastanitev, ne da bi jim odvzele svobodo.

2. Države članice dodelijo otroku, ki je žrtev trgovine z ljudmi, skrbnika ali zastopnika od trenutka, ko organi otroka odkrijejo, če se v skladu z nacionalnim pravom nosilcem starševske odgovornosti zaradi navzkrižja interesov med njimi in žrtvijo prepreči uveljavljanje načela največje koristi otroka in/ali zastopanje otroka. Ta določba se uporablja tudi, ko je otrok, ki je žrtev trgovine z ljudmi, pod skrbništvom javne ali zasebne ustanove.“;

(b) vstavijo se naslednji odstavki:

„3a. Države članice zagotovijo, da se otrokom, ki so žrtve trgovine z ljudmi brez spremstva, dodeli skrbnik, ki jih zastopa, jim pomaga in deluje v njihovem imenu, kot je ustrezno, da se zaščitijo njihovi interesi in splošna dobrobit ter da lahko otroci brez spremstva uveljavljajo pravice iz te direktive. Države članice sprejmejo tudi potrebne ukrepe za ugotavljanje identitete in državljanstva otroka brez spremstva ter za iskanje njegove družine, če je to v otrokovo korist.

3b. Otroci žrtve imajo dostop do specializiranih služb za zaščito in podporo otrok, vključno z otrokom prijaznimi zatočišči in ustanovami. Države članice zagotovijo, da se podporni ukrepi za zaščito ustrezno zagotovijo tudi otrokom žrtvam, ki so v postopku posvojitve in so deležni storitev socialnega varstva.“;

(4e) člen 15 se spremeni:

(a) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Države članice v skladu z vlogo žrtve v zadevnem pravosodnem sistemu zagotovijo, da imajo otroci žrtve nemudoma dostop do brezplačnega pravnega svetovanja v jeziku, ki ga razumejo, in brezplačnega pravnega zastopanja, vključno za namen uveljavljanja odškodnine.“

(b) v odstavku 3 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) da se zaslišanja otroka žrtve izvedejo brez odlašanja, potem ko so bili pristojni organi obveščeni o dejstvih“;

(4f) člen 16 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da pri posebnih ukrepih pomoči in podpore za otroke, ki so žrtve trgovine z ljudmi, v skladu s členom 14(1) ustrezno upoštevajo osebne in posebne razmere otroka, ki je žrtev in je brez spremstva. Organi kazenskega pregona in drugi strokovnjaki, ki bodo verjetno prišli v stik z žrtvami ali potencialnimi žrtvami, bi morali biti ustrezno usposobljeni za pomoč in podporo mladoletnikom brez spremstva.“;

(b) odstavek 4 se nadomesti z naslednjim:

„4. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da v kazenski preiskavi in postopku v skladu z vlogo žrtve v zadevnem pravosodnem sistemu pristojni organi dodelijo zastopnika otroku, ki je brez spremstva ali je ločen od svoje družine. Te osebe so deležne specializiranega usposabljanja, da se zlasti upoštevajo ranljivosti in potrebe otrok, ki so žrtve trgovine z ljudmi.“;

(c) doda se naslednji odstavek:

„5a. Države članice sodelujejo in sprejmejo potrebne ukrepe, da poiščejo družino žrtve ali da najdejo in zaščitijo otroke žrtve brez spremstva, ki so izginili.“;

(4g) člen 17 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 17

Odškodnina žrtvam

-1a. Države članice zagotovijo, da imajo žrtve trgovine z ljudmi pravico do učinkovitega in pravočasnega pravnega sredstva po nacionalnem pravu v primeru kršitve obveznosti, ki izhajajo iz te direktive.

1. Države članice zagotovijo, da imajo vse žrtve trgovine z ljudmi dostop do učinkovitih shem za odškodnino ne glede na to, ali se je začel sodni postopek.

1a. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se žrtvi trgovine z ljudmi po sprejemu odločbe v kazenskem ali civilnem postopku plača odškodnina, in sicer pravočasno po sprejetju odločbe zadevne države članice. Zadevna država članica od subjektov, zavezanih k plačilu odškodnine, terja vračilo odškodnine, ki jo je založila in plačala žrtvi.

2. Države članice ustanovijo nacionalni sklad za žrtve ali podobni instrument v skladu s svojo nacionalno zakonodajo, v katerem zbirajo začasno zavarovane in odvzete premoženjske koristi, pridobljene s storitvijo ali pomočjo pri storitvi kaznivih dejanj iz te direktive, da žrtvam plačajo odškodnino.“;

(5) člen 18 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 18

Preprečevanje

1. Države članice dodelijo potrebne vire in sprejmejo ustrezne ukrepe, kot so izobraževanje, usposabljanje in izvajanje kampanj, s posebnim poudarkom na spletni razsežnosti, usmerjene v potencialne in sedanje uporabnike, za zmanjšanje in odvratanje od povpraševanja, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja, povezane s trgovino z ljudmi.

1a. V primeru otrok države članice zagotovijo, da nacionalni sistemi za zaščito otrok, vključno s stanovanjskimi ustanovami ali ustanovami zaprtega tipa, pripravijo posebne načrte za preprečevanje trgovine z ljudmi.

2. Države članice na način, ki upošteva spol in je otroku prijazen, na temelju medsektorskega pristopa sprejmejo ustrezne ukrepe, tudi prek spleta, kot so informacijske kampanje in kampanje za izboljšanje osveščenosti, raziskovalni in izobraževalni programi, vključno s spodbujanjem digitalne pismenosti in veščin, za potencialne žrtve, ki so posebej namenjeni ženskam in dekletom, in po potrebi v sodelovanju z ustreznimi organizacijami civilne družbe in drugimi deležniki, kot so zasebni sektor in spletne platforme, namenjeni boljši osveščenosti in zmanjšanju tveganj ljudi, zlasti otrok in invalidov, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi.

2a. Države članice poleg tega sprejmejo dodatne ustrezne ukrepe, kot so izobraževalni programi ter kampanje obveščanja in ozaveščanja, namenjene povečanju znanja, predvsem med moškimi in fanti, o vplivu negativnega odnosa, vedenja in spolnih stereotipov, ki spodbujajo izkoriščanje žensk in deklet ter s tem prispevajo k trgovini z ljudmi. Države članice zagotovijo, da so kampanje ozaveščanja usmerjene v žrtve in da so namenjene boljšemu razumevanju glavnih dejavnikov trgovine z ljudmi v javnosti, pri čemer posebno pozornost namenijo razsežnosti spola, diskriminaciji na podlagi rase in narodnosti ter razmerah ranljivosti, pa tudi odpravljanju škodljivih stereotipov in spreminjajočih se norm, ki upravičujejo izkoriščanje in zlorabo.

2b. Države članice sprejmejo ukrepe za izvedbo poglobljenih kvalitativnih raziskav za analizo razmerja med ranljivostjo in izpostavljenostjo tveganju trgovine z ljudmi, vključno z raziskavami za preučitev povezave med spolom in trgovino z ljudmi, zlasti manj vidnih oblik trgovine z ljudmi, kot sta služabništvo in odstranitev organov, ob upoštevanju presečnega pristopa. Raziskave preučijo tudi temeljne vzroke, razširjenost, vpliv, žrtve, storilce, pojavne oblike, kanale in potrebo po storitvah podpore in zaščite.

3. Države članice dodelijo potrebna sredstva, da redno izvajajo specializirano usposabljanje, pri katerem se upošteva vidik spola ter je prilagojeno otrokom in invalidom, za uradnike, ki bi se pri svojem delu lahko srečali z žrtvami ali potencialnimi žrtvami trgovine z ljudmi, vključno s policisti na terenu, sodniki, socialnimi delavci in delavci v bolnišnicah, pri čemer jim bo tako usposabljanje omogočilo odkriti žrtve in potencialne žrtve trgovine z ljudmi ter jih naučilo kako z njimi ravnati.

4. Države članice vključijo ukrepe za boj proti trgovini z ljudmi kot del svojih načrtov za odziv na izredne dogodke ter olajšajo medsebojno sodelovanje in usklajevanje, da bi preprečile in zmanjšale pojav trgovine z ljudmi v takih okoliščinah, pri čemer tesno sodelujejo s koordinatorjem EU za boj proti trgovini z ljudmi.

5. Države članice vzpostavijo učinkovite, dostopne in neodvisne pritožbene mehanizme. Tovrstni mehanizmi bi prispevali k zgodnjemu odkrivanju ali identifikaciji žrtev trgovine z

ljudmi ter pomoči in podpori žrtvam trgovine z ljudmi. Pritožbe lahko v imenu žrtve vložijo zaupanja vredne tretje osebe, kot so nevladne organizacije, sindikati ali organizacije delavcev migrantov, pod pogojem, da je žrtev dala soglasje. Vložitev pritožbe ne povzroči nobenih povračilnih ukrepov za žrtev, zlasti v zvezi z njenim statusom priseljenca.“;

(6) vstavi se naslednji člen 18a:

„Člen 18a

Kazniva dejanja v zvezi z uporabo storitev, ki so predmet izkoriščanja žrtve kaznivega dejanja v zvezi s trgovino z ljudmi

1. Da bi z odvracanjem od povpraševanja postala preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej učinkovitejša, države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da se kot kaznivo dejanje obravnava uporaba storitev *ljudi*, ki so predmet *izkoriščanja prostitucije drugih ali drugih oblik spolnega izkoriščanja* iz člena 2 **■**.

1a. Države članice razmislijo tudi o sprejetju ukrepov v zvezi s tistimi, ki osebo, ki je v situaciji prostitucije, nagovarjajo k spolnemu dejanju ter sprejmejo ali pridobijo tako dejanje v zameno za plačilo, obljubo plačila, zagotovitev koristi v naravi ali obljubo take koristi.

1b. V drugih primerih izkoriščanja iz člena 2 države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi določijo, da se uporaba takih storitev šteje za kaznivo dejanje, če je uporabnik vedel ali bi lahko razumno vedel, da je bila oseba žrtev takega izkoriščanja.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se kaznivo dejanje, kot je opredeljeno v skladu z *odstavkoma 1 in 2*, kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi denarnimi kaznimi in sankcijami.“;

(6a) člen 19 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 19

Nacionalni koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za vzpostavitev funkcije nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi in jim zagotovijo ustrezna sredstva, potrebna za učinkovito izvajanje njihovih nalog. Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi sodeluje z ustreznimi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi in agencijami, zlasti z organi kazenskega pregona, nacionalnimi mehanizmi za napotitev in z ustreznimi organizacijami civilne družbe, ki so dejavne na tem področju. Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi se poveže tudi s koordinatorjem EU za boj proti trgovini z ljudmi (EU ATC) in ustreznimi agencijami Unije.

2. Nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi podpira vlado pri razvoju skladnih in učinkovitih politik, vključno z nacionalnimi akcijskimi načrti iz člena 19c za pomoč in podporo žrtvam ter njihovo zaščito.

3. Države članice vzpostavijo tudi neodvisne nacionalne poročevalce ali enakovredne

mehanizme za spremljanje učinka ukrepov za boj proti trgovini z ljudmi, ki pristojnemu nacionalnemu organu predložijo letna poročila in monografska poročila o zadevah, ki se štejejo za resne, nujne ali zahtevajo posebno pozornost, in prejemajo pritožbe.“ Pristojni so tudi za izvajanje ocen temeljnih vzrokov in trendov trgovine z ljudmi, in sicer vsaj za zbiranje statističnih podatkov iz člena 19a.“;

(7) vstavi se naslednji člen 19a:

„Člen 19a

Zbiranje podatkov in statistika

1. Države članice zbirajo statistične podatke za spremljanje učinkovitosti svojih sistemov za boj proti kaznivim dejanjem iz te direktive.

2. Statistični podatki iz odstavka 1 vključujejo vsaj naslednje **primerljive podatke, razčlenjene po presečnih kazalnikih, vključno s spolom, raso ali narodnostjo, invalidnostjo, starostjo, državljanstvom ali apatridnostjo in oblikami izkoriščanja, kadar je to mogoče po nacionalnem pravu:**

- (a) **število odkritih in identificiranih** žrtev kaznivih dejanj iz člena 2, **prav tako** razčlenjeno po organizacijah, ki so jih registrirale, **vključno s številom otrok brez starševske skrbi in mladoletnikov brez spremstva ne glede na to, ali so žrtve več kot ene oblike izkoriščanja;**
- (aa) **število žrtev, ki zaprosijo za ureditev statusa in prejmejo dovoljenje za začasno ali stalno prebivanje, kot je določeno v Direktivi 2004/81/ES o dovoljenju za prebivanje, izdanem državljanom tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi;**
- (ab) **število žrtev, ki opravljajo dejavnost s skrajšanim ali polnim delovnim časom;**
- (ac) **število in vrsto storitev pomoči, podpore in zaščite, ki so na voljo žrtvam, število žrtev, ki dostopajo do mednarodne zaščite ali zaprosijo za mednarodno zaščito, ter število primerov, v katerih imajo žrtve korist od teh storitev in prejmejo odškodnino;**
- (ad) **število odkritih in identificiranih žrtev, ki so bile kazensko preganjane ali kaznovane za svojo vpletenost v nezakonita dejanja, ki so jih bile prisiljene izvesti kot neposredno posledico dejstva, da so bile žrtve katerega koli od dejanj iz člena 2, ter število ustavljenih postopkov, razveljavljenih kazni in izbranih kazenskih evidenc za ta dejanja;**
- (b) **število domnevnih storilcev kaznivih dejanj iz člena 2** ,
- (c) **število oseb, kazensko preganjanih zaradi kaznivih dejanj iz člena 2** , **vrsta** končne odločitve za pregon, **število odgovornih pravnih oseb v skladu s členom 5(1) ali (2) ter število in vrsta sankcij za pravne osebe iz člena 6;**
- (d) **število odločitev za kazenski pregon (obtožba za kazniva dejanja iz člena 2, obtožba za druga kazniva dejanja, odločitev, da se ne vloži obtožba, drugo);**
- (e) **število oseb, obsojenih za kazniva dejanja iz člena 2** ;

- (f) število sodnih odločb (oprostitvev, obsodbe, drugo) o kaznivih dejanjih iz člena 2, in sicer odločb prvostopenjskih in drugostopenjskih sodišč ter pravno močnih sodnih odločb (ali odločb višjega sodišča);
- (g) število osumljencev, oseb, kazensko preganjanih in obsojenih za kazniva dejanja iz člena 18a (1).

2a. Države članice zagotovijo, da se obdelava osebnih podatkov, potrebnih za zbiranje statističnih podatkov iz odstavkov 1 in 2, izvaja na način, ki ne omogoča identifikacije zadevnih oseb.

3. Države članice v sodelovanju z ustreznimi agencijami Unije zagotovijo, da se statistični podatki iz odstavka 2 za predhodno leto vsako leto do 1. julija pošljejo Komisiji v skladu z vsemi ustreznimi določbami, pa tudi Evropskemu parlamentu.“;

(7a) Vstavi se naslednji člen:

„Člen 19b

Nacionalni akcijski načrti

1. Države članice v sodelovanju z nacionalnimi koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi, nacionalnimi poročevalci, zadevnimi deležniki, vključno z organi kazenskega pregona, pravosodnimi organi in organizacijami civilne družbe, dejavnimi na področju preprečevanja trgovine z ljudmi in boja proti njej, sprejmejo in izvajajo nacionalne akcijske načrte za boj proti trgovini z ljudmi do ... [vstaviti datum – dve leti po datumu začetka veljavnosti te direktive]. Države članice zagotovijo, da se nacionalni akcijski načrti pregledajo in posodobijo vsaj vsakih pet let.

2. Nacionalni akcijski načrt vključuje:

i. preventivne ukrepe, vključno z analizo za opredelitev gospodarskih in družbenih sektorjev, v katerih je prisotno tveganje trgovine z ljudmi;

ii. razvoj shem primerne skrbnosti, ki jih bodo uporabljale fizične in pravne osebe, ki delujejo v gospodarskih in družbenih sektorjih, v katerih je ugotovljeno tveganje trgovine z ljudmi;

iii. strategije za spremljanje pravilne uporabe shem primerne skrbnosti, razvitih za posamezne sektorje, v katerih je ugotovljeno tveganje trgovine z ljudmi, vključno z inšpekcijskimi pregledi pristojnih upravnih organov in poročanjem tem organom, ter s tem povezane nadaljnje ukrepe;

iv. ustrezne mehanizme za usklajevanje in sodelovanje na strateški in operativni ravni med vsemi pristojnimi organi, vključno z ustreznimi agencijami Unije, ustrezne finančne vire, ustrezno usposabljanje in ustrezne pravne zmogljivosti, ki so na voljo pristojnim organom;

v. ukrepe za izboljšanje izmenjave informacij in obveščevalnih podatkov o čezmejni trgovini z ljudmi.

vi. strategije za razvoj in izvajanje ukrepov za preprečevanje ponovne trgovine z žrtvami;

vii. postopke za redno spremljanje in ocenjevanje rezultatov, doseženih z izvajanjem nacionalnih akcijskih načrtov za boj proti trgovini z ljudmi;

Nacionalni akcijski načrti za boj proti trgovini z ljudmi in poročila, pripravljena na podlagi njihovega izvajanja, so javno dostopni.“

(7b) člen 20 se nadomesti z naslednjim:

Člen 20

Usklajevanje strategije Unije proti trgovini z ljudmi

1. Države članice olajšujejo naloge koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi, da bi tako prispevale k usklajeni in okrepljeni strategiji Unije proti trgovini z ljudmi. Države članice koordinatorju za boj proti trgovini z ljudmi zlasti posredujejo vsaj informacije iz členov 19, 19a in 19b. Koordinator za boj proti trgovini z ljudmi prispeva k poročanju, ki ga Komisija pripravi vsaki dve leti, o napredku v boju proti trgovini z ljudmi, pri čemer se posvetuje z nacionalnimi koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi, nacionalnimi poročevalci in enakovrednimi mehanizmi, agencijami EU in ustreznimi organizacijami civilne družbe, ki delujejo na tem področju.

2. Za posredovanje informacij iz odstavka 1 in skladno sodelovanje države članice vzpostavijo usklajevalno strukturo med koordinatorjem za boj proti trgovini z ljudmi, nacionalnimi koordinatorji za boj proti trgovini z ljudmi, nacionalnimi mehanizmi za napotitev in ustreznimi organizacijami civilne družbe, ki delujejo na tem področju.“;

(8) v členu 23 se vstavi naslednji odstavek 3:

Komisija v [treh letih po roku za prenos] Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s *to direktivo, tudi* s členom 18a, ter učinek takih ukrepov.“;

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje v enem letu po začetku njene veljavnosti. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.
Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
2. Države članice Komisiji sporočijo besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.
3. Točka 7 člena 1, ki v Direktivo 2011/36/EU vstavlja člen 19a, se začne uporabljati na dan iz člena 3.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik/predsednica*